

Στυμφαλία

Η ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ

Κείμενο: Κατερίνα Πλασσαρά
Φωτογραφίες: Βαγγέλης Μπουγιώτης

Παίρνοντας από την Κόρινθο το δρόμο προς τη Νεμέα κι ανηφορίζοντας, σε μια ώρα περίπου φτάνουμε στη Στυμφαλία

Το τοπίο είναι ονειρεμένο.,

Στυμφαλία λίμνη

οι απότομες πλαγιές της Ζήριας, η Ακρόπολη, τα φτερουγίσματα των πουλιών και οι αρχαίοι

μύθοι μας συνεπαίρνουν ενώ νιώθουμε ότι μας ζητάνε επιτακτικά να σκαλίσουμε το χρόνο, να ανακαλύψουμε παλιά μυστικά και σύγχρονες πίκρες που έχουν στοιχειώσει την περιοχή.

Η

Στυμφαλία είναι η μοναδική ορεινή λίμνη στην Πελοπόννησο και η μοναδική, από ένα συγκρότημα υδάτινων οικοσυστημάτων που τα κατάφερε να φτάσει ως τις μέρες μας ζωντανό.

Πραγματικά, η διπλανή λίμνη της *Πυλλήνης* αποξηράνθηκε στις αρχές του αιώνα ενώ λίγα χρόνια πριν, τα νερά της λίμνης που υπήρχε στο οροπέδιο του Φενεού καταποντίστηκαν μέσα σε φυσικές

καταβόθρες κι εξαφανίστηκαν. Ακόμα, τα έλη του Λεχαίου και του Ασωπού καταστράφηκαν από ανθρώπινες επεμβάσεις, οι υγρότοποι συρρικνώθηκαν και η άγρια ζωή που από τα αρχαία χρόνια έσφυζε στην περιοχή, άρχισε να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα επιβίωσης. Όταν σταθείς στην άκρη της λίμνης με τα βουνά της Ζήριας στο βάθος, είναι αδύνατο να μη νιώσεις πως βρίσκεσαι σ' έναν κόσμο με τους δικούς του νόμους και τους

δικούς του κανόνες, έξω από τα όρια των όσων έχει θεσπίσει ο δικός μας εφήμερος πολιτισμός. Κι ακόμα πιστεύω πως είναι αδύνατο και για τον πιο αδιάφορο άνθρωπο, που θα βρεθεί στη μέση αυτού του αυτόνομου κόσμου, να μη φέρει στο νου του τις αρχαίες καταβολές των όσων διαδραματίστηκαν εδώ και χιλιάδες χρόνια σ' αυτό το απομακρυσμένο τοπίο.

Είναι ακριβώς εδώ που ο Ηρακλής συνάντησε τις Στυμφαλίδες Όρνιθες και τις σκότωσε ή τις έδωξε, απαλλάσσοντας τους ανθρώπους από τα δεινά: "Υπάρχει παράδοση πως στα νερά της Στυμφάλου, έζησαν πουλιά ανθρωποφάγα που τα σκότωσε με το τόξο του ο Ηρακλής. Ο Πείσανδρος όμως από την Κάμειρο, λέει πως δεν σκότωσε τα πουλιά ο Ηρακλής, αλλά "τα έδωξε χτυπώντας κρόταλα", θα μας πει ο Πανουσανίας που τον 2ο μ.Χ. αιώνα επισκέφτηκε την περιοχή. Τι ήταν όμως αυτά τα κοσμοξακουσμένα πουλιά; "Η έρημος της αραβικής γης" συνεχίζει ο Πανουσανίας, "εκτός των άλλων άγριων ζώων, έχει και τις λεγόμενες Στυμφαλίδες Όρνιθες που είναι για τους ανθρώπους εξ

ίσου άγριες με τα λιοντάρια και τις παρδάλεις. Τα πουλιά αυτά πετούν εναντίον των ανθρώπων που βγαίνουν να τα κυνηγήσουν και τους πληγώνουν με τα ράμφη τους και τους σκοτώνουν".

Φαίνεται μάλιστα πως και οι πανοπλίες από χαλκό ή σίδηρο, δεν ωφελούσαν σε τίποτα γιατί τα πουλιά μπορούσαν να τις τρυπάνε! Τελικά ο Πανουσανίας μας λέει ότι τα πουλιά "είναι στο μέγεθος όσο οι γερανοί, μοιάζουν όμως με ίβεις (ιερό πουλί της Αιγύπτου) και τα ράμφη τους είναι δυνατότερα και γυριστά".

Κι ακόμα πως μετά το διώξιμό τους απ τον Ηρακλή, κάποιες από αυτές κατάφεραν να φτάσουν στη Μέση Ανατολή όπου και επιβίωσαν ως τις μέρες του.

Φεύγοντας απ τη λογική του μύθου, σήμερα υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις πως η Στυμφαλίδα Όρνιθα ήταν το άκακο πουλί που είναι γνωστό με το όνομα **Φαλακρη Χαλκόκοτα**. Αν ζούσε τότε στη Στυμφαλία, η εντυπωσιακή της εμφάνιση και όχι η κακία της ήταν που γέννησε το μύθο. Όπως και να ναι, η τύχη της δεν ήταν καλύτερη από την τύχη εκείνων των πουλιών που τα εξόντωσε ο Ηρακλής. Πάνε

Στα πόδια μας το νερό, μπροστά μας οι πλαγιές της Ζήρειας. Η Στυμφαλία λίμνη ζωντανεύει ακόμη τους μύθους της αρχαιότητας.

χιόλας αιώνες από τότε που οι τελευταίες Φαλακρές Χαλκόκοτες ζούσαν στην Ευρώπη, πριν εξαφανιστούν οριστικά από αυτήν. Το 1989 ήταν η χρονιά που οι Χαλκόκοτες χάθηκαν κι από τη Μέση Ανατολή. Οι τελευταίες 220 που είχαν απομείνει ζούσαν όλες στο Μαρόκο. Το 1996, 40 πουλιά βρέθηκαν νεκρά, μάλλον από φυτοφάρμακα. Έτσι, ο κύκλος της ζωής του μυθικού πουλιού φαίνεται ότι στις μέρες μας θα κλείσει οριστικά.

Όσα συμβαίνουν σήμερα είναι μια πραγματικότητα, όχι ιδιαίτερα ευχάριστη, και θα θελα για λίγο να την ξεχάσω. Θα θελα για λίγο να γυρίσω στην εποχή που η ζωή πλημμύριζε την κοιλάδα; Πόσα είδη κυριάρχησαν εδώ, πόσα πέρασαν, πόσα αφανίστηκαν και δεν ξαναφάνηκαν ποτέ...

Ο Πausανίας μας πληροφορεί ακόμα πως στην Κυλλήνη (σημερινή Ζήρεια) είδε και άσπρα κοτσύφια. Εμείς απλά προσπαθούμε να τα φανταστούμε.

Ό,τι απόμεινε

Προχωρούμε προς τον αρχαιολογικό χώρο. Θ' ανέβουμε στο μικρό λόφο που είχε χτιστεί η

Ακρόπολη, για να έχουμε μια πανοραμική θέα της λίμνης. Ακόμα θέλουμε να καταλάβουμε πόσο ασφαλείς ένιωθαν οι κάτοικοι της Στυμφάλου μέσα στο οχυρό τους.

Η πόλη **Στύμφαλος** βρισκόταν στα βόρεια κρᾶσπεδα της λίμνης, κοντά στο χωριό Κιόνια κι εκεί την ανακάλυψε ο αρχαιολόγος **Α. Ορλάνδος**, στις ανασκαφές 1924-1930.

Στα μακεδονικά χρόνια, η Στύμφαλος κατακτήθηκε από το στρατηγό Απολλωνίδη και λίγο αργότερα προσχώρησε στην Αχαϊκή Συμπολιτεία.

Πάνω στην Ακρόπολη, όπως μαθαίνουμε, υπήρχε ναός της "Πολιάδος" θεάς Αθηνάς (4ος π.Χ. αιώνας).

Στην Αγορά όμως, που ήταν κάτω από την Ακρόπολη, ο καθηγητής Α. Ορλάνδος βρήκε τα πιο πολλά ευρήματα. Εκεί θα αναζητήσουμε κι εμείς ό,τι μπορεί να βοηθήσει τη φαντασία μας να ζωντανέψει τη ζωή, όπως ήταν 2 500 χρόνια πριν, σε μια καλότυχη πολιτεία.

Βλέπουμε ίχνη από το "θόλο", που ήταν ένα κτίριο με στρογγυλό τοίχο, ίσως ένα κτίριο-παλαίστρα. Δυο ημικυκλικούς "πύργους", μια "στοά" και μια "πύλη", που από αυτήν

Το Φράγκικο Μοναστήρι του 13ου αιώνα, χτίστηκε από τα ερείπια ενός άλλου ναού αλλά σήμερα είναι κι αυτό ερείπια. (δίπλα και δεξιά)

άρχιζε ο δρόμος προς Φενεό και Ορχομενό. Κι ακόμα ένας ναός στον οποίο δεν ξέρουμε ποιος θεός λατρευόταν.

Ακόμα, στο χώρο της Αγοράς υπήρχαν και οι "εξέδρες".

Κάποιος μας λέει ότι μπορεί να τις έφτιαξαν για να βάζουν επάνω τα αγάλματα. Δεν το ξέρουμε, κανείς δεν το ξέρει.

Όμως αυτό που μοιάζει πιο σίγουρο είναι η χρήση που είχαν τα "βάθρα" και οι "βωμοί" που βλέπουμε ολόγυρα. Ύστερα από χιλιάδες χρόνια που έμειναν στον ήλιο και στη βροχή, δεν είναι δυνατόν να κρατάνε απάνω τους ούτε ίχνος από το αίμα των θυσιών. Μνήμη από ανθρωποθυσίες που έδωσαν τη θέση τους στον άσκοπο θάνατο χιλιάδων ζώων.

Αναζητούμε την κάθαρση. Και να η "Κοήνη της Στυμφάλου".

Ανασκάφτηκε το 1925 και όταν

καθαρίστηκε, φάνηκε πως ήταν έργο σπουδαίας τεχνικής. Χτισμένη χαμηλά, με καλοδουλεμένους ογκόλιθους, σχηματίζει ορθογώνιο 7 μέτρων. Στο βάθος οι κρουνοί. Δεξιά και αριστερά δυο πέτρινες σκάλες για να κατεβαίνουν οι διψασμένοι που ήθελαν να πιουν ή να κουβαλήσουν νερό στο σπίτι τους.

Όμως τα χρόνια περνούν.

Επιδρομές, πόλεμοι και κατακτήσεις που διαδραματίζονται στην περιοχή, δεν πτοούν τη Στύμφαλο. Παραμένει σε άνθιση αφού οι κάτοικοί της, φαίνεται θα αισθάνονται ιδιαίτερα ευνοημένοι που ζουν σε τέτοιο θεϊκό τόπο.

Άλλο ένα εύρημα του Ορλάνδου, μας αποκαλύπτει "*ένα άριστο δείγμα της οχρωματικής τέχνης στην Ελλάδα κατά τα μακεδονικά χρόνια*". Πρόκειται για ένα μέρος του τείχους όπου βρούκεται μια

δίφυλλη πύλη ανάμεσα σε δυο αντικριστούς πύργους. Μπροστά στην πύλη υπάρχει μικρή, στρογγυλή "πλατεία", έτσι που κανένας εχθρός δεν μπορούσε να πλησιάσει την πύλη χωρίς να εγκλωβιστεί στην "πλατεία". Αν την πατήσει, θα βρεθεί ανάμεσα σε διπλά πυρά που θα εκτοξεύονται κι από τους δύο πύργους συγχρόνως, χωρίς να μπορεί να αμυνθεί. Αφήνουμε τα μακεδονικά χρόνια και πάμε στα ρωμαϊκά όπου κι εκείνα άφησαν έντονα τα ίχνη τους στον τόπο:

Υδαγωγείο του Αδριανού.

Πρόκειται για το σπουδαίο τεχνικό έργο με το οποίο ο αυτοκράτορας πραγματοποίησε το φιλόδοξο σχέδιό του να μεταφέρει στην Κόρινθο νερό από τις πλούσιες πηγές της Στυμφάλου.

Σήμερα βρίσκουμε ίχνη από το έργο, που τότε απλωνόταν σε μήκος 100 χιλιομέτρων!

Οι μύθοι όμως συνεχίζουν να γεννιούνται γύρω από τη λίμνη: Στην εποχή του Πανυσανία, οι άνθρωποι ασεβείς ή ίσως επηρεασμένοι από τις νέες θρησκείες που επρόκειτο να κατακτήσουν τον κόσμο, είχαν παραμελήσει τα θρησκευτικά τους καθήκοντα απέναντι στη *Στυμφαλία Άρτεμη*. Για την ασέβειά τους αυτή, πέτρες και ξύλα κατέρρευσαν και έφραξαν τη μυστική καταβόθρα απ' όπου έφευγαν τα νερά του ποταμού Στύμφαλου. Έτσι έγινε πλημμύρα κι ολόκληρη η εύφορη πεδιάδα εξαφανίστηκε στο βυθό μιας μεγάλης λίμνης που δημιουργήθηκε και είχε έκταση περίπου 7,5 χιλιόμετρα!

Οι κάτοικοι αποτραβήχτηκαν στις γύρω ορεινές περιοχές και ήταν απαρηγόρητοι για το κακό που τους βρήκε. Όσπου μια μέρα, ένας κυνηγός που κυνηγούσε ένα ελάφι

κι εκείνο του ξέφυγε πέφτοντας στο νερό για να σωθεί, πείσμωνσε τόσο που ακολουθώντας το, έπεσε μέσα κι ο ίδιος. Η λίμνη τους κατάπιε και τους δυο στα βαθιά.

Τότε έγινε το θαύμα. Ύστερα από αυτή τη διπλή θυσία, κι αφού ο κυνηγός είχε πληρώσει με τη ζωή του την ασέβεια απέναντι στο προστατευόμενο ελάφι, η καταβόθρα άνοιξε ξαφνικά και τα νερά άρχισαν να υποχωρούν. Η λίμνη άδειασε μέσα σε μια μέρα, οι κάτοικοι ξαναβρήκαν τα γνωστά

Ο αρχαιολογικός χώρος. Τα διάσπαρτα κομμάτια των μαρμάρων ξεφεύγουν από τα όρια της Αρχαίας Αγοράς και βρίσκονται ανάμεσα στα σπίτια των ανθρώπων.

καπερά χωράφια τους και πήγανε στο ναό της Αρτέμιδας για να τη δοξάσουν.

Πού ήταν όμως αυτός ο ναός; Στις ανασκαφές δεν βρέθηκε πουθενά. Ούτε κι εμείς μπορούμε να βρούμε τα ίχνη του. Κι όμως, η περιγραφή του Πausανία είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή αφού τον θέλει "με λατρευτικό άγαλμα-ξόανο, επίχρυσο στο μεγαλύτερο μέρος του. Στην οροφή του ναού, βρίσκεται η παράσταση των Στυμφαλίδων ορνίθων ενώ υπάρχουν και εικόνες

μαρμάρινες που παριστάνουν παρθένες με σκέλη πουλιών και είναι στημένες πίσω από το ναό".

Ποιανού ναού και γιατί δεν βρέθηκε τίποτα; Το μυστήριο λύθηκε πολλούς αιώνες μετά, από τους σύγχρονους αρχαιολόγους που θεωρούν σχεδόν βέβαιο πως ο ναός βρισκόταν ακριβώς στο χώρο όπου τον 13ο αιώνα χτίστηκε η Φράγκικη Εκκλησία και το Μοναστήρι. Όμως το αρχαίο οικοδομικό υλικό δεν πήγε χαμένο. Χρησιμοποιήθηκε όλο για να χτιστεί το Μοναστήρι!

Ορθογώνιες καλοδουλεμένες πέτρες, κομμάτια από δωρικές κολόνες, κιονόκρανα, μάρμαρα από τη στέγη, όλα τα βρούκουμε στη Φράγκικη Εκκλησία που κι αυτή με τη σειρά της έγινε ένα ερείπιο. Προτού εγκαταλείψουμε τους αρχαίους καιρούς για να έρθουμε στο δύσκολο σήμερα, δεν μπορούμε να μη σκεφτούμε πως όλα αυτά τα χνάρια διαφορετικών εποχών και πολιτισμών, τα οποία εικονογραφούν και ζωντανεύουν την ιστορία, θ' άξιζαν κάποια μεγαλύτερη φροντίδα από τον άνθρωπο του 2000.

Τα μυστικά του βάλτου

Τι έμεινε όμως σήμερα απ όλα αυτά; Τι έμεινε από την πληθωρική ζωή της λίμνης στα αρχαία χρόνια; Όχι σπουδαία πράγματα. Όμως μέσα στη σημερινή περιβαλλοντική υποβάθμιση, κι αυτά τα λίγα θεωρούνται πολύτιμα. Σύμφωνα με πολύχρονες έρευνες της "Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας", η Στυμφαλία "περιλαμβάνει εκτάσεις, δασικές, χορτολιβαδικές και υγροτοπικές, μοναδικής σημασίας για την

ξεκούραση, διατροφή, διαχείμανση και αναπαραγωγή της άγριας πανίδας. Επίσης αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα ορεινού υγρότοπου, απαραίτητου για τη διατήρηση πολλών σπάνιων ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας".

Στην περιοχή έχουν καταμετρηθεί 118 διαφορετικά είδη πουλιών, ανάμεσα τους ο πορφυροτσικνιάς, ο καλαμοκανάς, ο μικροτσικνιάς, ο καλαμόκρυκος και άλλα που απειλούνται με εξαφάνιση και προστατεύονται αυστηρά από διεθνείς συμβάσεις και από την ελληνική νομοθεσία. Ακόμα δεν λείπουν τα θηλαστικά, τα αμφίβια, τα ερπετά.

Κι όμως σ αυτόν τον ευαίσθητο χώρο, κατά καιρούς έχουν διενεργηθεί ακραίες κυνηγετικές δραστηριότητες, όπως π.χ. εκείνη της 16ης του Σεπτεμβρίου 1995, όπου "70-90 κυνηγοί με 34 βάρκες, σκότωσαν σε μια ώρα 350 από τα 400 πουλιά που υπήρχαν στη λίμνη" !

Θέλουμε να πιστεύουμε παρ όλα αυτά, πως όσο περνάνε τα χρόνια, οι κυνηγετικοί σύλλογοι αποκτάνε κάποια παιδεία και κάποια ενημέρωση που θα τους επιτρέψει να μορφώσουν τα μέλη τους ώστε

Πάνω στην Ακρόπολη, υπήρχε ο ναός της "Πολιάδος" θεάς Αθηνάς (4ος π.Χ. αιώνας).

να προστατέψουν οι ίδιοι το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους **αφού χωρίς αυτό, θα αυτοκαταργηθούν.** Κι ακόμα ότι θα μπορέσουν επιτέλους να ξεχωρίσουν πως ό,τι πετάει και ό,τι κινείται δεν μπορεί να είναι στόχος και πως η ποικιλία των ειδών που αποτελεί κληρονομιά της ανθρωπότητας, πρέπει επιτέλους να διασωθεί. Πέρα λοιπόν από κρατικές μέριμνες και απαγορεύσεις, θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα δραστηριοποιηθούν οι ίδιοι για την προστασία των ειδών. Υπάρχουν τέτοια σημάδια και θα ήταν άδικο να μην το αναφέρουμε αλλά για την ώρα τουλάχιστον, το αποτέλεσμα είναι φτωχό.

Αλλά παρασυρθήκαμε. Τα προβλήματα της λίμνης είναι πολλά και δυστυχώς οι κυνηγοί δεν είναι το χειρότερο.

Ανάμεσα σ' αυτά αναφέρουμε την

κατάργηση του "Καταφυγίου Αγρίας Ζωής" που υπήρχε στην πλαγιά της Γιδομάντρας με απόφαση του Γ.Γ. Περιφέρειας Πελοποννήσου. Το κυνήγι όμως σ' αυτή την πλαγιά που βρίσκεται μόνο 100 μέτρα από την λίμνη, δημιουργεί άλλο ένα πρόβλημα στην έτσι κι αλλιώς κατατρεγμένη πανίδα της περιοχής. Μάλιστα η δυτική πλευρά της Γιδομάντρας λειτουργεί ως ηχείο και πολλαπλασιάζει τον ήχο, έτσι που κι αν τη γλιτώσουν τα πουλιά, δέχονται μια μεγάλη ενόχληση από το θόρυβο των πυροβολισμών. Άλλωστε αυτό ακριβώς ήταν το σημείο που διάλεξε ο Ηρακλής για να χτυπήσει τα κρόταλα που τελικά έδωξαν τις Στυμφαλίδες από τη λίμνη.

Άλλο αργητικό είναι ότι η Νομαρχία σχεδιάζει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα μείωσης των νερών με "εγκυβωτισμό" της λίμνης, κάτι που σύμφωνα με τους

Ορθογώνιες καλοδουλεμένες πέτρες, κομμάτια από δώρικές κολόνες, κιονόκρανα, μάρμαρα από τη στέγη, όλα τα βρίσκουμε στη Φράγκικη Εκκλησία που κι αυτή με τη σειρά της έγινε ένα ερείπιο.

Πόλεμος για το νερό

επιστήμονες, μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες, αφού: "ανεβαίνοντας κατά 8 περίπου μέτρα η στάθμη του νερού θα κατακλύσει 5000 στρέμματα, θα δημιουργηθούν απότομα πρανή στις όχθες που θα εξαφανίσουν τα νηρά λιβάδια, τους καλαμιώνες και το παραλίμνιο δάσος με καταστρεπτικές επιπτώσεις στα ψάρια που αφήνουν τα αυγά τους στα ρηγά νερά αλλά και τα πουλιά που τρέφονται και βρίσκουν καταφύγιο σ αυτά τα ρηγά. Έτσι θα καταστραφούν σημαντικοί οικότοποι που μάλιστα προστατεύονται με την 93/43/ΕΟΚ και άλλες διεθνείς συμβάσεις".

Υπάρχει όμως και κάτι που φαίνεται ακόμα πιο απειλητικό: Πριν από 20-30 χρόνια, οι περιβαντολόγοι επιστήμονες, προειδοποιούσαν ότι στο μέλλον "ο πόλεμος θα γίνεται όχι για το πετρέλαιο αλλά για το νερό". Τότε ακούστηκε μόνο σαν παραδοξολόγηση αλλά σήμερα ακόμα κι ο πιο ανίδεος αρχίζει να καταλαβαίνει πόσο κοντά στην πραγματικότητα είναι. Η γη τσιμεντοποιείται σε όλο και μεγαλύτερη έκταση, η δασοκάλυψη μειώνεται, ο υδροφόρος ορίζοντας μας εγκαταλείπει κατεβαίνοντας σε μεγαλύτερα βάθη, το νερό

Ο κόσμος της λίμνης. Βαριά νερά, υδρόβια βλάστηση και τα πουλιά που περιπλανιούνται ψάχνοντας την καθημερινή τροφή. Βλέποντας το γαλήνιο περπάτημα των πελεκά-νων, αδύνατο να φανταστείς πως εδώ έζησαν τα μυθικά τέρατα.

λιγοστεύει κι αυτό που μένει
μολύνεται από τις ανθρώπινες
δραστηριότητες ή εξαντλείται και
υφαλατώνεται από την ληστρική
εκμετάλλευση.

Ένα παγκόσμιο πρόβλημα με
ιδιαίτερη έξαρση σε ορισμένες
χώρες, ανάμεσά τους και η Ελλάδα.
Η Στυμφαλία είναι ένα καλό
παράδειγμα για όλα τούτα και να
γιατί: Είναι αλήθεια ότι τα πλούσια
μυθικά νερά των αρχαίων χρόνων
δεν υπάρχουν πια. Επεμβάσεις,
αποξηράνσεις, εποχές ανομβρίας,
ανεξέλεγκτη αύξηση των
καλαμιώνων κι ακόμα κίνδυνοι
μόλυνσης από τις γύρω
καλλιέργειες, έχουν υποβαθμίσει
την περιοχή και έχουν μειώσει τα
υδάτινα αποθέματα, με ορατή
πλέον μια ολοκληρωτική
καταστροφή αν διαταραχτούν

ακόμα πιο πολύ οι πάντα λεπτές
ισορροπίες που στηρίζουν ένα
οικοσύστημα.

Σα να μην έφτανε αυτό, η
Στυμφαλία βρέθηκε στο κέντρο
μιας διαμάχης ανάμεσα στους
δήμους Κορίνθου, Στυμφαλίας και
Στυμφαλίας γύρω από το πολύτιμο,
και σε λίγο σπάνιο, αγαθό που
λέγεται "νεράκι". Διαμάχη που
μπορεί να αποδειχτεί μοιραία για
την ύπαρξή της τα αμέσως επόμενα
χρόνια. Τι έχει συμβεί; Κάποιο
"Αδριάνειας" έμπνευσης
πρόγραμμα, φιλοδοξεί να
μεταφέρει τα νερά της Στυμφαλίας
στην Κόρινθο για να καλυφτούν οι
ανάγκες της πόλης. Από την άλλη, ο
δήμος Στυμφαλίας ισχυρίζεται ότι
οι υδρολογικές μελέτες δεν είναι
επαρκείς και κάθε άντληση από τον
υδροφόρο ορίζοντα της περιοχής,
μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή
του λιμναίου οικοσυστήματος, με
συνέπειες που θα είναι τραγικές
για όλους.

Ο πόλεμος πρέπει να χει ανάψει
για τα καλά αφού, καταγγέλλεται
ότι διεξάγεται ακόμα και με
ανορθόδοξα μέσα ενώ ο δήμαρχος
Κορίνθου, σε συνέντευξή του,
μιλούσε και για...καραμπίνες!
Δεν ξέρουμε ποιος θα είναι τελικά
ο νικητής. Μάλλον ο πιο "ισχυρός".
Το θέμα είναι ότι κάποια πράγματα
που έχουν άμεση σχέση με την
επιβίωση του ανθρώπου και με τη
διατήρηση της ζωής, δεν θα έπρεπε
να γίνονται αντικείμενο

αντιπαράθεσης.

Γιατί όταν συμβεί το κακό δεν θα υπάρχουν νικητές και ηττημένοι. Η όποια νίκη θα είναι **πύρρειος** ενώ κανείς δεν θα μπορεί να απαντήσει στο βασανιστικό τότε ερώτημα αν είχαμε το δικαίωμα να "κλέψουμε" μια ακόμα πολύτιμη "αποθήκη ζωής" από τα ίδια τα παιδιά μας.

Και τώρα τι ;

Η Στυμφαλία έχει προταθεί για έναξή στο δίκτυο "NATURA 2000" ως τόπος κοινοτικού ενδιαφέροντος για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας. Επίσης έχει συμπεριληφθεί στον κατάλογο των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας.

Θα σωθεί η λίμνη τελικά; Κανείς δεν μπορεί να το ξέρει. Πάντως πολιτική της Ε.Ε. σχετικά με το νερό είναι να δίνεται προτεραιότητα όχι στην εξεύρεση νέων υδάτινων πόρων αλλά στην πρόληψη της ρύπανσης, στην προστασία των υδάτινων οικοσυστημάτων, στην πρόληψη της υπεράντλησης κλπ. Ακόμα, η ομορφιά αλλά και η σπουδαιότητα της λίμνης, οδήγησαν την "Ένωση Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Κορινθίας" στη δημιουργία Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης το οποίο λειτουργεί άτυπα στην περιοχή.

Έτσι πριν αποφασιστεί οτιδήποτε για την τύχη της αλλά και πριν είναι αργά, θα πρέπει κάποιοι αρμόδιοι να λάβουν σοβαρά υπ όψη τους τις τεράστιες δυνατότητες οικοτουριστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Όμως τα περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής, μας μέτρεψαν, μας απασχόλησαν, έκρυσαν από τα μάτια μας την ομορφιά που ακόμα υπάρχει. Και έχουμε μια (ελπίζουμε όχι τελευταία) ευκαιρία να τη δούμε. Λοιπόν εκτός από τη λίμνη, τον αρχαιολογικό χώρο, το φράγγκιο μοναστήρι, το Αδριάνειο Υδρογωγείο, έχουμε ακόμα λίγο καιρό να επισκεφτούμε τον εγκαταλειμμένο παραδοσιακό οικισμό των Κιονίων και το Λαογραφικό Μουσείο της Λαύκας μα πάνω απ όλα δεν θα φεύγαμε ποτέ χωρίς να επιχειρήσουμε μια βόλτα στα ελατοδάση της Ζήρειας και χωρίς να γνωρίσουμε μερικά από τα φιλόξενα χωριά της Στυμφαλίας. Ατυχία μας βέβαια που δεν προλάβαμε τη Γιορτή των Πουλιών. Γίνεται εδώ κάθε Οκτώβρη με ξεναγήσεις, παρατηρήσεις πουλιών,

Κάθε χρόνο την 1η Οκτωβρίου ο τόπος γεμίζει χαρούμενες φωνές, παιδιάστικα γέλια και φτερουγίσματα πουλιών που ξαναβρίσκουν την ελευθερία.

απελευθέρωση των πουλιών που έγιναν καλά ύστερα από τραυματισμό. Κι ακόμα θεατρικό παιχνίδι για τα παιδιά, κλήρωση δώρων και άλλα και άλλα. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η Στυμφαλία θα είναι καλά κι εμείς θα τα προλάβουμε όλα του χρόνου!

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ν. Παπαχατζη:
Παυσανίου Ελλάδος
Περιηγήσεις, Αρκαδικά,
ΕΚΔΟΤΙΚΗ, 1980
Αλληλογραφία και άλλο υλικό
από την "Ελληνική
Ορνιθολογική Εταιρεία"

